Arts

Appendix No.1

CHU 5.3.6, 5.9.1 and BRU 6.2.9 ff.

(1) CHU

असौ वाव लोको गौतमाग्निस्तस्यादित्य एव समिद्रश्मयो ।
धूमोऽहरर्चिश्चन्द्रमा अङ्गारा नक्षत्राणि विस्फुलिङ्गाः ॥

(1) BRU

असौ वै लोकोऽग्निर्गौतम तस्यादित्य एव समिद्रश्मयो ।
धूमोऽहरर्चिर्दिशोऽङ्गारा अवान्तरदिशो विस्फुलिङ्गाः ॥

In the CHU the candramas (moon) is the aṅgāra (coal) and nakṣatras (stars) are sparks (visphuliṅgas) while in the BRU the dik is called the aṅgāra and the avāntara dik-s (intermediate quarters) are sparks. In both the ups. असौ वै लोको is a common factor with a slight difference of वै and वा. वै / वा are variants.

(2) पर्जन्यो वाव गौतमाग्निस्तस्य वायुरेव समिदभ्रं धूमो ।
विद्युदर्चिरशनिरङ्गारा ह्रादुनयो विस्फुलिङ्गाः ॥
तस्मिन्नेतस्मिन्नग्नौ देवाः सोमं राजानं जुह्वति ।
तस्या आहुतेर्वर्षं संभवति ॥

BARODA ________ 198 | M. S. UNIVERSITY
Class ________ | Faculty of Technology & Engineering | Sheet No. ________

(2) BRU

पर्जन्यो वाग्निर्गौतम तस्य संवत्सर एव समिदभ्राणि
धूमो विद्युदर्चिरशनिरङ्गारा ह्रादुनयो विस्फुलिङ्गा ॥
तस्मिन्नेतस्मिन्नग्नौ देवाः सोमं राजानं जुह्वति
तस्या आहुत्यै वृष्टिः संभवति ॥

In the CHU the vāyu is samit of the parjanya-fire while in the BRU the fire has samvatsara (year) as the samit. The vocables वर्ष and वृष्टि are synonyms for 'rain'.

(3) CHU -

पृथिवी वाव गौतमाग्निस्तस्याः संवत्सर एव समिदाकाशो
धूमो रात्रिरर्चिर्दिशोऽङ्गारा अवान्तर दिशो विस्फुलिङ्गाः ॥
तस्मिन्नेतस्मिन्नग्नौ देवा वर्षं जुह्वति । तस्या आहुतेरन्नं
संभवति ॥

(3) BRU

अयं वै लोकोऽग्निर्गौतम तस्य पृथिव्येव समिदग्निर्धूमो
रात्रिरर्चिश्चन्द्रमा अङ्गारा नक्षत्राणि विस्फुलिङ्गाः ।
तस्मिन्नेतस्मिन्नग्नौ देवा वृष्टिं जुह्वति । तस्या आहुत्या
अन्नं संभवति ॥

The CHU expressly states Pṛthivi as the third fire while the BRU points out the third fire by the words " अयं वै लोकः ".

kalpana's

BARODA, 55 | M. S. UNIVERSITY | Sheet No.
Class | Faculty of Arts

The CHU states the Samvatsara as the Samit while the BRU regards the Pṛthivi as the samit.
In the CHU, dik is aṅgāra, avāntara-dik-s are sparks while in the BRU candramas is aṅgāra and the nakṣatras are visphuliṅgāḥ. Thus it may be said that the order of the constituents is changed between the first fire i.e. heaven and the third fire i.e. earth.

(4) CHU

पुरुषो वाव गौतमाग्निस्तस्य वागेव समित्प्राणो धूमो -
जिह्वार्चिश्चक्षुरङ्गाराः श्रोत्रं विस्फुलिङ्गाः ॥

(4) BRU

पुरुषो वाग्निर्गौतम तस्य व्यात्तमेव समित्प्राणो धूमो -
वागर्चिश्चक्षुरङ्गाराः श्रोत्रं विस्फुलिङ्गाः ॥

In the CHU vāk is samit, while in the BRU vyātta (open mouth) is samit. The CHU states the tongue as a flame, while in the BRU vāk is flame. Here it is to be noticed that the order of the word changes.

(5) CHU

योषा वाव गौतमाग्निस्तस्या उपस्थ एव समिद्यदुपमन्त्रयते स धूमो
योनिरर्चिर्यदन्तः करोति तेऽङ्गारा अभिनन्दा विस्फुलिङ्गाः ॥

(6) BRU

योषा वा अग्निर्गौतम तस्या उपस्थ एव समिल्लोमानि धूमो
योनिरर्चिर्यदन्तः करोति तेऽङ्गारा अभिनन्दा विस्फुलिङ्गाः ॥

The CHU states upamantrana as the smoke while the BRU states 'Loma' (cohabitation) as the smoke about the fifth fire i.e. Yoṣe (woman).

In these five fires the oblations are offered. Jaivali connects the Sraddha libation with the Soma, the Soma with the rain, the rain with the food, the food with the seed, and finally the seed with the man. Thus the man takes birth after the fifth oblation.